24.3.2025

LAUSUNTO SIVISTYSVALIOKUNNALLE

- HE 212/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta
- TPA 2/2023 vp Toimenpidealoite opetusta häiritsevien mobiililaitteiden haltuun ottamisesta perusopetuksessa
- TPA 4/2024 vp Toimenpidealoite kännyköiden käytön kieltämisestä peruskoulussa
- TPA 47/2024 vp Toimenpidealoite välituntien lisäämisestä kännykkäkiellon piiriin

1. HE 212/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta
   Pidän hallituksen esittämää lakia perusopetuslain muuttamisesta tarpeellisena ja hyvin muotoiltuna.

   Lappeenrannan kaupunki otti yhtenäiset järjestyssäännöt käyttöön kaikissa peruskouluissa lukuvuoden 2023–2024 aikana. Aloite yhtenäisten järjestyssääntöjen valmisteluun tuli vanhemmilta ja rehtorit kannattivat niiden laatimista yksimielisesti. Järjestyssäännöissä kiellettiin matkapuhelimien käyttö vuosiluokilla 1–6 oppitunneilla, ruokailun aikana sekä välitunneilla lukuun ottamatta välttämättömien asioiden hoitamista. Vuosiluokilla 7–9 säännöt ovat muutoin samanlaiset kuin alaluokilla, mutta välituntien aikana oppilaat voivat käyttää matkapuhelimia. Järjestyssäännöissä määriteltiin myös puhelimen säilytyksestä niin, että sitä voi säilyttää joko repussa tai lukittavassa oppilaskaapissa. Järjestyssääntöjen rikkomisen seuraamukseksi määriteltiin rehtorin pitämä kasvatuskeskustelu, mikäli oppilas ei opettajan kehotuksesta toimi sääntöjen mukaisesti.

   Sääntöjen valmistelun yhteydessä kuultiin henkilöstöä (ml. hyvinvointialueen lasten ja nuorten psykososiaalisesta hyvinvoinnista vastaava henkilöstö), huoltajia ja oppilaita. Sääntöjen käyttöönoton jälkeen pyydettiin palautetta niiden toimivuudesta. Kokonaisuutena säännöt saivat kouluissa hyvän vastaanoton ja niiden käyttöä on jatkettu. Hyvää palautetta on tullut erityisesti 7–9-luokkien työrauhan parantumisesta. Tämä on lisännyt myös henkilöstön hyvinvointia.

   Hallituksen esitys mahdollistaa kaupunkimme järjestyssääntöjen säilyttämisen nykyisessä muodossaan.

2. TPA 2/2023 vp Toimenpidealoite opetusta häiritsevien mobiililaitteiden haltuun ottamisesta perusopetuksessa
   Näkemykseni mukaan hallituksen esitys ratkaisee aloitteessa esitetyt epäkohdat riittävällä tavoin.

3. TPA 4/2024 vp Toimenpidealoite kännyköiden käytön kieltämisestä peruskoulussa
   Näkemykseni mukaan hallituksen esitys ratkaisee aloitteessa esitetyt epäkohdat riittävällä tavoin.

4. TPA 47/2024 vp Toimenpidealoite välituntien lisäämisestä kännykkäkiellon piiriin
   Näkemykseni mukaan aloite on perusteltu. Kaupungissamme matkapuhelimien käyttö on kielletty vuosiluokilla 1–6 välttämättömien asioiden hoitamista lukuun ottamatta myös välituntien aikana. Käytäntö on vakiintunut ja siitä saatu palaute vanhemmilta on myönteistä. Toistaiseksi vuosiluokkien 7–9 oppilaat voivat käyttää matkapuhelimia välitunneil-

la. Vanhemmilta on tullut toiveita rajoittaa matkapuhelimien käyttöä välitunneilla myös vuosiluokilla 7–9.

Näkemykseni mukaan kaupunki tulee tarkastelemaan omalta osaltaan matkapuhelimien käytön rajoittamista myös 7–9-luokkalaisten osalta välitunneilla tulevaisuudessa, kun lainsäädäntö on vahvistettu ja Opetushallitus on julkaissut järjestyssääntöjä ja digilaitteita koskevat ohjeet opetuksen järjestäjille. Asian valmistelu voi tapahtua koulujen tai kunnan tasolla ja siihen tulee osallistaa huoltajat, oppilaat ja henkilöstö.

Lisäisin aloitteeseen sen, että matkapuhelimien käyttöä tulisi rajoittaa myös ruokailujen aikana. Tästä on hyviä kokemuksia Lappeenrannassa.

Rajoitettaessa matkapuhelimien käyttöä välituntien ja ruokailun aikana tulee huolehtia siitä, että koulu estää kaikin mahdollisin keinoin yksin jäämistä ja edistää hyvää vuorovaikutusta oppilaiden kesken.

5. Lopuksi

Lappeenrannan kaupunki on laatinut yhdessä Aivoliiton kanssa suositukset lapsille, nuorille ja heidän perheilleen älylaitteiden käytön rajoittamiseksi myös vapaa-ajalla. Näkemyksemme on, että liiallinen ja haitallinen älylaitteiden käyttö ei edistä lasten ja nuorten aivojen kehitystä ja on siten haitaksi oppimiselle ja hyvinvoinnille. Suositukset perustuvat tutkimusnäyttöön. Laadintaprosessi on toteutettu yhteistyössä vanhempien kanssa. Suositusten toimeenpanoa tuetaan koulukohtaisilla vanhempainilloilla kevään ja alkusyksyn aikana.

Näemme siis, että ainoastaan koulupäivän aikana tapahtuva älylaitteiden käytön rajoittaminen ei ole riittävää, vaan sen rajoittamisen tulee ulottua myös vapaa-ajalle.

Mari Routti
opetustoimenjohtaja
Lappeenrannan kaupunki
mari.routti@edu.lappeenranta.fi
040 8372646